

Posudek oponenta diplomové práce:

"Konstrukce „(ne)bezpečných“ plemen psů v denících Blesk a Lidové noviny v letech 2001 a 2011" (Bc. Hana Stýblová)

Vypracovala Tereza Vandrovcová

Předložená bakalářská práce si klade za cíl vysledovat, zdali a jak se dva české deníky podílejí na vytváření konstrukce "nebezpečných" plemen psů, jak je reprezentují a jak se obraz těchto plemen proměnil za posledních 10 let. Celkově práce působí uceleně a má dostatečný rozsah (78 s.), avšak obsahuje řadu problematických míst, která se zde pokusím rozebrat.

V prvních dvou oddílech teoretické části autorka nastiňuje proměny vztahu lidí a zvířat, dále popisuje postavení psa v lidské společnosti a problematiku tzv. (ne)bezpečných plemen. Nešvarem této části práce jsou obsáhlé přímé citace, které však v mnoha případech nejsou opatřeny komentářem a autorka je klade za sebe bez jejich interpretace či propojení (Baker, s. 12, Molloy, s. 17, Jirák a Köpplová, s. 20, Eriksen, s. 22, McQuail, s. 24, Trampota, Burton - Jirák, Jirák a Köpplová, s. 29, Petrussek a Vodáková, s. 38). Pro lepší přehlednost je vhodnější psát přímé citace kurzívou a také nepoužívat příliš široký rozsah stránek, na které se odkazuje (viz např. Lippmann 79-125 na s. 29 nebo Baker 33-159 na s. 31).

Na konci oddílu 2.2.2.1, který je věnován zákonům upravujícím chov "nebezpečných" psů, je bez návaznosti vložen obecný a shrnující odstavec o využití psa ve společnosti, který by mnohem lépe zapadal na závěr oddílu 2.2.1 (nebo by jej bylo vhodné opatřit nadpisem "2.2.3 Shrnutí").

V části věnované úrovním reprezentace není jasné, zda autorka cituje Lippmanna, na kterého je odkazováno na začátku odstavce, nebo Burtona a Jiráka (v textu psání s pomlčkou), kteří jsou uvedeni na jeho konci (s. 29-30).

Ve třetí kapitole autorka představuje používanou metodu a hned několik přístupů k diskursivní analýze. Domnívám se, že by bylo vhodnější odkazovat na klíčové postavy diskursivní analýzy a méně používat popisů metodiky z jiných studií (Zábrodská, Homoláč). Na straně 37 autorka sice uvádí Foucaulta, avšak interpretuje jej s odkazem na Trampotu a Vávru. V další větě je jeden odkaz na Foucaulta uveden, není však jasné, na jaké dílo, neboť v seznamu literatury schází. Oceňuji zmínění Fairclougha, ačkoliv by bylo vhodnější odkazovat přímo na něj (ne na Trampotu).

Ve čtvrté kapitole již autorka přistupuje k samotné diskursivní analýze, přičemž dle svých slov postupuje podle Jamese Paula Geeho. Myslím, že by pro práci bylo přínosnější, kdyby se autorka tak striktně nedržela zkoumání sedmi oblastí reality, které Gee nadefinoval (signifikance, aktivity, identity, vztahy, politika sociálních statků, spojitosti a znakové soustavy a vědění). Kvůli striktnímu dodržování těchto kategorií se zde některé fenomény zařazují obtížněji (nebo se některé kategorie částečně překrývají např. "Aktivity" s. 57 a "Politika sociálních statků" s. 59). Vynechala bych poznatky, které nejsou přínosné pro celkovou analýzu (např. vztah obětí a lékařských institucí, uvádění konkrétních jmen aktérů, chování svědků nehody apod.).

Používané rešeršní materiály a dlouhé citace by si (stejně jako tomu bylo u teoretické části) zasloužily větší aktivitu a průběžnou interpretaci autorky. Tam, kde autorka komentář přidává, jsou ale její tvrzení někdy subjektivní nebo nepřesná, např. *"V textu jde tedy o křížence, ale čtenář si*

pravděpodobně odnese informaci o bulteriérovi" (s. 44) a "... tím větší písmo a křiklavější pozadí (kdo ví proč právě červené)." (s. 48). Nemyslím si také, že tvrzení "puhl nesnášející pitbulu" ani "Kdo ví, co si pomyslel" (s. 47) je nutně antropomorfismem, jak tvrdí autorka, pokud se tedy nedomníváme, že psi nemají emoce, paměť ani kognitivní schopnosti.

Na straně 63 by bylo dobré větu *"Pes v člancích často figuruje jako věc (poplatně tomu, jak je pojmána zákonem)"* doplnit komentářem o novém občanském zákoníku, který zvíře již za věc nepovažuje a ustanovení o věcech se podle něj obdobně použijí na živé zvíře jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze (§ 494).

Autorka uvádí, že některá média prosazují restriktivní zákony proti tzv. bojovým plemenům a že používají příklady ze zahraničí, avšak zdůrazňuje, že nikdo nemá ověřeno, jak se tento systém (zákaz či omezení chovu některých plemen) v zahraničí osvědčil. Zdá se, že autorka naznačuje, že se neosvědčil, ale chtělo by to i nějaký relevantní zdroj.

Podobně by bylo dobré mít odkaz na informační zdroj u tvrzení: *"Statistika jasně ukazuje, že nejkousavějšími psi (pozn. T.V.: "psy") jsou kříženci, na které není možné plánované legislativní opatření aplikovat, a za nimi následují němečtí ovčáci a jezevčáci."* (s. 54)

V závěru by bylo dobré více zhodnotit výsledky, např. porovnat jednotlivá periodika i období a okomentovat případné změny - vzájemně je propojit a vysvětlit, aby to nebyl jenom výčet čtyř různých zkoumaných skupin.

Shrnutí

Tato diplomová práce plní svůj vytyčený cíl popsat, jak je vytvářena konstrukce tzv. nebezpečných plemen, avšak většinu interpretace nechává na čtenáři a její závěry jsou spíše vágní. Práce by zasloužila více interpretace a také má několik výše popsaných nedostatků. I přes tyto výtky navrhuji práci připustit k obhajobě a navrhuji známku dobře.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ:

Zeptala bych se autorky na otázku, kterou si sama klade: *"Tady se nabízí uvažovat o tom, proč noviny, uvádějí-li informace o útoku psa na člověka, tato plemena (pozn. T.V.: kříženci, ovčáci, jezevčáci) ve svých člancích opomíjejí, když napadení, která mají psi na svědomí, jsou četnější."* (s. 54) - zkuste zapřemýšlet nad různými variantami...

23. 9. 2013

Tereza Vandrovcová